27/04/2024

27 Απριλίου 1941: Η είσοδος των Ναζί στην Αθήνα και το «ΟΧΙ» του Αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

83 χρόνια συμπληρώνονται ακριβώς από την ημέρα που οι Ναζιστικές δυνάμεις κατοχής κατέλαβαν την Αθήνα. Το πρωινό της 27ης Απριλίου 1941 θα αποτελούσε την αξημέρωτη μέρα για την πρωτεύουσα η οποία πλήρωσε βαρύ το τίμημα της γερμανικής κατοχής. Το πρώτο «ΟΧΙ» οι Ναζί θα το ακούσουν από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χρύσανθο Φιλιππίδη ο οποίος αρνείται να ορκίσει την κατοχική κυβέρνηση Τσολάκογλου.

Το σχέδιο «Μαρίτα»

Ενώ ο ελληνικός στρατός αντιμετωπίζει με επιτυχία τους Ιταλούς στο αλβανικό μέτωπο, η Βουλγαρία προσχωρεί στις δυνάμεις του Άξονα και οι γερμανικές δυνάμεις, εφαρμόζοντας το σχέδιο “Μαρίτα”, επιτίθενται στις **6 Απριλίου 1941**

ταυτόχρονα σε **Ελλάδα** και **Γιουγκοσλαβία**.

Παρά την ηρωική αντίσταση και την αυτοθυσία των υπερασπιστών των οχυρών στην Ανατολική Μακεδονία και τις σημαντικές απώλειες των Γερμανών, η 12η Γερμανική Στρατιά εισέβαλε με επιτυχία στην Ελλάδα από τα αφύλακτα ουσιαστικά ελληνο-γιουγκοσλαβικά σύνορα υπερφαλαγγίζοντας τη **«γραμμή Μεταξά»**.

Οι γερμανικές δυνάμεις προελαύνουν στο ελληνικό έδαφος, αφού το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού στρατού βρίσκεται στην Αλβανία, ενώ το βρετανικό εκστρατευτικό σώμα αδυνατεί να αναχαιτίσει τους Γερμανούς και υποχωρεί διαρκώς.

Η συνθηκολόγηση και η παράδοση της Αθήνας

Στις 23 Απριλίου ο διοικητής του Γ΄ Σώματος Στρατού, **αντιστράτηγος Γεώργιος Τσολάκογλου**, χωρίς την εξουσιοδότηση της ελληνικής κυβέρνησης, υπέγραψε στη Θεσσαλονίκη το οριστικό πρωτόκολλο της συνθηκολόγησης των ελληνικών δυνάμεων.

Την ίδια ημέρα η κυβέρνηση και ο βασιλιάς αναχώρησαν για την Κρήτη. **Στις 27 Απριλίου οι γερμανικές δυνάμεις φτάνουν στην Αθήνα.** Η πόλη παραδίδεται από τον φρούραρχο Αθηνών υποστράτηγο Χρ. Καβράκο, τον νομάρχη Αττικοβοιωτίας Κ. Πεζόπουλο και τους δημάρχους Αθηναίων και Πειραιώς Αμβρόσιο Πλυτά και Μιχ. Μανούσκο. Η παράδοση της Αθήνας έγινε σε καφενείο στη διασταύρωση των οδών Κηφισίας και Αλεξάνδρας στους Αμπελόκηπους.

Το «φιλικό πνεύμα»

Η εφημερίδα «Αθηναϊκά Νέα» στο φύλλο της στις 29 Απριλίου 1941 μιλούσε για «φιλικό πνεύμα των γερμανικών στρατιωτικών αρχών κατοχής έναντι του ελληνικού λάου», ενώ σε ανακοίνωσή του δημάρχου Αθηναίων, τα πανεπιστημιακών αρχών και των επαγγελματικών συλλόγων της πόλης υπογραμμίζεται η ανάγκη καλής συμπεριφοράς των πολιτών έναντι των Γερμανών στρατιωτών ως ένδειξη ευγνωμοσύνης του ελληνικού λαού στην «ευμένεια» των γερμανικών αρχών κατοχής.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ

ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

29

Η ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΙ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΦΙΛΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Η ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΟΥ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟΥ ΟΠΛΟΥ

ΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

ΤΑ ΟΠΛΙΤΑΓΩΓΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΑ

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ... ΠΩΣ ΔΡΟΥΝ

Το «ΟΧΙ» του Αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου

Στη πορεία για να κατέβει η σβάστικα από την Ακρόπολη και να κυματίσει ξανά η γαλανόλευκη σημαία, οι θυσίες του ελληνικού λαού υπήρξαν τεράστιες. Οι ιστορικές και συνάμα κρίσιμες εκείνες ώρες, όμως, σημαδεύτηκαν από τη γενναία στάση του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χρύσανθου (Φιλιππίδη), του από Τραπεζούντος, ο οποίος αρνήθηκε να αναγνωρίσει τις γερμανικές αρχές κατοχής, δηλώνοντας: ***“Οι Έλληνες Ιεράρχες δεν παραδίδουν τας πόλεις εις τον εχθρόν, αλλά καθήκον των είναι να εργασθούν για την απελευθέρωσιν αυτών”.***

Αρνείται να μεταβεί στο ναό για δοξολογία λέγοντας: *«Δοξολογία δεν έχει θέσιν επί τη υποδουλώσει της Πατρίδος μας. Η ώρα της Δοξολογίας θα είναι άλλη».* Αρνείται, επίσης, να ορκίσει την κυβέρνηση Τσολάκογλου ξεκαθαρίζοντας: *«Δεν μπορώ να ορκίσω Κυβέρνησιν προβληθείσαν υπό του εχθρού. Ημείς γνωρίζωμεν ότι τας Κυβερνήσεις ορίζει ο λαός και ο Βασιλεύς. Εδώ τώρα, ούτε ο λαός εψήφισεν την Κυβέρνησιν ούτε ο Βασιλεύς την όρισεν».*

Μετά και από αυτό, παύεται από το θρόνο του στις 2 Ιουλίου του 1941.

Η «ευμένεια» που έστειλε στον τοίχο χιλιάδες Έλληνες

Το «φιλικό πνεύμα» και η «ευμένεια» του γερμανικού στρατού κατοχής θα μεταφραστεί, μέχρι τον Οκτώβριο του 1944, σε μαζικές εκτελέσεις Ελλήνων, ολοκληρωτικές καταστροφές χωριών και θανάτωση των κατοίκων τους, σε θανάτους από την πείνα, λεηλασίες και καταστροφές υποδομών, στην εξόντωση του εβραϊκού πληθυσμού της χώρας, θα μεταφραστεί σε μια στυγνή και τραγική για την χώρα και τον πληθυσμό της εχθρική κατοχή.